

Godišnje savjetovanje službenika za informiranje

Pravna regulacija prava na pristup informacijama - naučene lekcije

Hrvoje Vindakijević, dipl. iur.
Ured povjerenika za informiranje

26. studenog 2020.

Sadržaj

- Razvoj instituta prava na pristup informacijama u RH
- Evolucija neovisnog tijela za zaštitu prava na pristup informacijama
- Osvrt na jačanje normativnog okvira PPI
- Naučene lekcije

Razvoj prava na pristup informacijama u RH

Ključni događaji:

- Inicijativa akademske zajednice i civilnog društva „Javnost ima pravo znati” (2003. – prvi zakonski okvir)
- Ustav RH (NN 85/2010) – pravo uzdignuto na ustavnu razinu
- Pristupni pregovori s EU – usklađivanje sa europskom pravnom stečevinom
- Poboljšavanje pravnog okvira temeljem iskustava u primjeni

Evolucija neovisnog tijela za zaštitu prava na pristup informacijama

- 3 modela zaštite prava na pristup informacijama (tijela s dvostrukom nadležnošću, povjerenik, ombudsman)

Hrvatska:

- 2003. – žalba čelniku tijela (nadzor min. nadležno za poslove opće uprave)
- 2011. – Agencija za zaštitu osobnih podataka
- 2013. - Povjerenik za informiranje

Razvoj pravnog okvira (2003. – 2011.)

- ZPPI 2003. – postavljanje min. standarda (ovlaštenik, informacija, tijela javne vlasti, izuzetci, zahtjev, žalba, sudska zaštita, izvješćivanje...)

- ZPPI (2010.)2011.
 - **Nadzorno tijelo**
 - Proširenje kruga tijela javne vlasti
 - Izuzetci (smanjen broj)
 - Bitnija izmjena žalbenog postupka
 - Test razmjernosti i javnog interesa

Kriteriji za određivanje visine naknade

Razvoj pravnog okvira (2013. – 2015.)

ZPPI 2013.

- ugrađena je **Direktiva** 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora
- jasnije definirani zakonski pojmovi
- ojačana je funkcija novog neovisnog tijela (**Povjerenik za informiranje**)
- obavezno provođenje **testa razmjernosti** i javnog interesa kod ograničavanja prava
- naglašena je obveza tijela javne vlasti da **proaktivno** objavljuju određene informacije
- detaljno definirano **savjetovanje s javnošću**
- uvodi se Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske
- ojačani su mehanizmi nadzora nad provedbom Zakona

+ Pravilnik o službenom upisniku, Kriteriji za određivanje visine naknade stvarnih materijalnih troškova

Razvoj pravnog okvira (2015. – 2019.)

ZPPI 2015.

- Ugrađena je Direktiva (2013/37/EU) o **izmjeni Direktive** 2003/98/EZ o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora
- redefiniranje pojmova „tijelo javne vlasti”, „informacija”
- negativna definicija zahtjeva
- preciznije uređenje proaktivne objave
- izmjene u ograničenjima od pristupa
- **zloupotreba prava** na pristup informacijama

Pravilnici (o Središnjem katalogu, dozvolama za ponovnu uporabu, isključivim pravima), Uredba o troškovima ponovne uporabe informacija

Direktiva(EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora

Posebna regulacija pristupa informacijama

- Povjerenik je žalbeno tijelo za pristup informacijama:
 - javnom arhivskom gradivu (Zakon o arhivskom gradivu i arhivima)
 - okolišu (Zakon o zaštiti okoliša)
- Nadležan za provedbu inspekcijskog nadzora u području digitalne pristupačnosti (Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora)
- Iako je riječ o upravnim područjima koja su uređena posebnim propisima, u okviru nadležnosti Povjerenika upućuju na odgovarajuću primjenu ZPPI-ja.

Naučene lekcije i zaključci

- kontinuirano jačanje pravnog okvira – povećavanje obveza
 - smjernice, upute, edukacije, TOM
- osvještavanje korisnika prava (žalbe, predstavke, mediji);
 - ponekad prekomjerno korištenje prava
- učvršćivanje prakse u određenim područjima
- razilaženje u praksi i nedorečenost (javna sredstva i zloupotreba, prigovor na obavijest, izvršenje pravomoćnih odluka, troškovi postupka)
- obveza i potreba izmjene pravnog okvira

Hvala na pažnji!